

Ainete programm (Elu-ja toimetulikuõppe) teise kooli etapile

Kirjanduse nimekirja on märgitud õpetaja õppeplaani

Õppevahendid: töövihikud, õpikud, pliatsid, pastapliatsid

II kooliastme esimene etapp 6 klass	II kooliastme esimene etapp 7 klass	II kooliastme teine etapp 8 klass	II kooliastme teine etapp 9 klass
<p>1. Õpetuse eesmärgid: 6 klassi õpilane: 1) peab sooritama igapäevatoiminguid suhteliselt iseseisvalt, oskab vajaduse korral paluda abi; 2) peab hoidma korras oma koolitarbed. Teeb vahet omadel ja võõrastel asjadel (OMA – VÕÕRAS), käitub vastavalt; 3) peab oskama tuttava tööriistaga tegutseda vastavalt</p>	<p>1. Õpetuse eesmärgid: 7 klassi õpilane 1) peab tulema enamasti toime igapäevatoimingute sooritamisega, abistab teisi igapäevatoimingutes, oskab teha jõukohast tööd kodus ja koolis; 2) peab hoidma korras oma asjad ja lähema ümbruse; 13 3) peab tegema vahet omandisuhetel OMA – VÕÕRAS – MEIE-tasandil, käitub vastavalt;</p>	<p>1. Õpetuse eesmärgid: 8 klassi õpilane: 1) peab tulema enamasti toime igapäevatoimingute sooritamisega, abistab teisi igapäevatoimingutes, oskab teha jõukohast tööd kodus ja koolis; 2) peab hoidma korras oma asjad ja lähema ümbruse; 13 3) peab teha vahet omandisuhetel OMA – VÕÕRAS – MEIE-tasandil, käitub vastavalt;</p>	<p>1. Õpetuse eesmärgid: 9 klassi õpilane: 1) peab tulema enamasti toime igapäevatoimingute sooritamisega, abistab teisi igapäevatoimingutes, oskab teha jõukohast tööd kodus ja koolis; 2) peab hoidma korras oma asjad ja lähema ümbruse; 13 3) peab teha vahet omandisuhetel OMA – VÕÕRAS – MEIE-tasandil, käitub vastavalt;</p>

<p>selle funktsioonile; 4) peab tundma ära oma põhiemotsioonid ja vajaduse korral püüab reguleerida oma käitumist; 5) peab märkama ja tundma ära kaaslaste põhiemotsioone, püüab kaaslaste emotsioonidele reageerida; 6) peab tundma ära tuttavad põhiemotsioonid näoilme järgi; 7) peab määratlema end kindlasse gruppi kuuluvana (klass, sõpruskond jne); teab enda sünnipäeva, vanust; 8) peab teama oma kodu ja kooli aadressi; 9) peab teama kehaosi ning nende otstarvet, meeldetuletamisel täidab hügieeninõudeid; 10) peab hoolitsema meeldetuletamisel enda välimuse eest; 11) peab tundma söömise ja liikumisega seotud õpitud tervislike eluviise; 12) peab rühmitama elus ja eluta looduse õpitud objekte/esindajaid oluliste tunnuste järgi, teab nende elu- ja levipaiku; 13) peab nimetab aastaagu õiges</p>	<p>4) peab oskama tuttava tööriistaga tegutseda vastavalt selle funktsioonile ja tegevuse eesmärgile; 5) peab kontrollima oma põhiemotsioone; 6) peab teama endast lähtuvalt oma pereliikmete sugulusastet, nende ja lähedaste ametit; 7) peab teama oma pere olulisi perekondlikke sündmusi ja sõprade sünnipäevi; 8) peab planeerima suunamisel tulevast elukohta; 9) peab omama algteadmisi inimese organismist; 10) peab teama inimese elukaart; 11) peab täitma hügieeninõudeid; 12) peab hoolitsema enda välimuse ja puhtuse eest; 13) peab oskama teha valikuid õpitud tervislike ja kahjulike tegevuste vahel; 14) peab nimetama õpitu ulatuses elus ja eluta looduse esindajate olulisemaid tunnuseid; 15) peab tundma loodushoiu põhitõdesid; 16) peab teama elus ja eluta looduse esindajate kasulikkust inimesele; 17) peab nimetama kuude nimetusi, kuupäeva, aastat, orienteerub kalendris; 18) peab nimetama hetke ilma</p>	<p>4) peab oskama tuttava tööriistaga tegutseda vastavalt selle funktsioonile ja tegevuse eesmärgile; 5) peab kontrollima oma põhiemotsioone; 6) peab teama endast lähtuvalt oma pereliikmete sugulusastet, nende ja lähedaste ametit; 7) peab teama oma pere olulisi perekondlikke sündmusi ja sõprade sünnipäevi; 8) peab planeerima suunamisel tulevast elukohta; 9) peab omama algteadmisi inimese organismist; 10) peab teama inimese elukaart; 11) peab täitma hügieeninõudeid; 12) peab hoolitsema enda välimuse ja puhtuse eest; 13) peab oskama teha valikuid õpitud tervislike ja kahjulike tegevuste vahel; 14) peab nimetama õpitu ulatuses elus ja eluta looduse esindajate olulisemaid tunnuseid; 15) peab tundma loodushoiu põhitõdesid; 16) peab teama elus ja eluta looduse esindajate kasulikkust inimesele; 17) peab nimetama kuude nimetusi, kuupäeva, aastat, orienteerub kalendris; 18) peab nimetama hetke ilma</p>	<p>4) peab oskama tuttava tööriistaga tegutseda vastavalt selle funktsioonile ja tegevuse eesmärgile; 5) peab kontrollima oma põhiemotsioone; 6) peab teama endast lähtuvalt oma pereliikmete sugulusastet, nende ja lähedaste ametit; 7) peab teama oma pere olulisi perekondlikke sündmusi ja sõprade sünnipäevi; 8) peab planeerima suunamisel tulevast elukohta; 9) peab omama algteadmisi inimese organismist; 10) peab teama inimese elukaart; 11) peab täitma hügieeninõudeid; 12) peab hoolitsema enda välimuse ja puhtuse eest; 13) peab oskama teha valikuid õpitud tervislike ja kahjulike tegevuste vahel; 14) peab nimetama õpitu ulatuses elus ja eluta looduse esindajate olulisemaid tunnuseid; 15) peab tundma loodushoiu põhitõdesid; 16) peab teama elus ja eluta looduse esindajate kasulikkust inimesele; 17) peab nimetama kuude nimetusi, kuupäeva, aastat, orienteerub kalendris; 18) peab nimetama hetke ilma</p>
---	--	--	--

<p>järjestuses ja nimetab nende olulisi tunnuseid; 14) peab teama loodusnähtuste olulisi tunnuseid; 15) eristab elus ja eluta loodust, tähtsust inimesele; 16) peab liiguma võimalikult iseseisvalt kooli/kodu ümbruses; 17) peab teama asulaid kodukoha ümbruses, tunneb ära Eesti kaardi ja riigi sümbolika; 18) peab valima vaba aja tegevuse etteantud valikute alusel ja tegeleb valitud tegevusega suunatult; 19) peab osalema ürituste ettevalmistamisel, esineb pidudel; 20) peab käituma meeldetuletamisel viisakalt tuttavates situatsioonides; 21) peab hoiduma nähtavatest ohtudest, kutsub abi / pöördub abi järele; 22) peab hindama tegevusi põhimõttel ÕIGE – VALE, TOHIB – EI TOHI, MEELDIB – EI MEELDI, TAHAN – PEAN.</p>	<p>olulisemaid tunnuseid, oskab lugeda ilmateadet ja vastavalt sellele riietuda; 19) peab teama oluliste loodusnähtuste praktilist tähtsust inimesele; 20) peab liiklema võimalikult iseseisvalt koduasulas; 21) peab teama Eesti suuremaid linnu, saari, veekogusid, õpitud välisriike; 22) peab tundma riigi sümbolikat; 23) peab näitama kaardilt leppemärkide järgi veekogusid, kõrgustikke, saari; 24) peab sisustama oma aega meelepärase tegevusega; 25) peab osalema füüsilist aktiivsust vajavates tegevustes; 26) peab oskama käsitseda raadiot, telerit, arvutit; 27) peab oskama teha ettevalmistusi oma tähtpäeva tähistamiseks; 28) peab kasutama enamlevinud suhtlussituatsioonides viisakusväljendeid; 29) peab märkama endale ja teistele suunatud ohtlikku käitumist; reageerib sellele, kutsub abi; 30) peab oskama öelda EI; 31) peab lugema ja mõistma hoiatus- ja teabemärke; 32) peab hindama tegevusi</p>	<p>18) peab nimetama hetke ilma olulisemaid tunnuseid, oskab lugeda ilmateadet ja vastavalt sellele riietuda; 19) peab teama oluliste loodusnähtuste praktilist tähtsust inimesele; 20) peab liiklema võimalikult iseseisvalt koduasulas; 21) peab teama Eesti suuremaid linnu, saari, veekogusid, õpitud välisriike; 22) peab tundma riigi sümbolikat; 23) peab näitama kaardilt leppemärkide järgi veekogusid, kõrgustikke, saari; 24) peab sisustama oma aega meelepärase tegevusega; 25) peab osalema füüsilist aktiivsust vajavates tegevustes; 26) peab oskama käsitseda raadiot, telerit, arvutit; 27) peab oskama teha ettevalmistusi oma tähtpäeva tähistamiseks; 28) peab kasutama enamlevinud suhtlussituatsioonides viisakusväljendeid; 29) peab märkama endale ja teistele suunatud ohtlikku käitumist; reageerib sellele, kutsub abi; 30) peab oskama öelda EI; 31) peab lugema ja mõistma hoiatus- ja teabemärke;</p>	<p>olulisemaid tunnuseid, oskab lugeda ilmateadet ja vastavalt sellele riietuda; 19) peab teama oluliste loodusnähtuste praktilist tähtsust inimesele; 20) peab liiklema võimalikult iseseisvalt koduasulas; 21) peab teama Eesti suuremaid linnu, saari, veekogusid, õpitud välisriike; 22) peab tundma riigi sümbolikat; 23) peab näitama kaardilt leppemärkide järgi veekogusid, kõrgustikke, saari; 24) peab sisustama oma aega meelepärase tegevusega; 25) peab osaleb füüsilist aktiivsust vajavates tegevustes; 26) peab oskama käsitseda raadiot, telerit, arvutit; 27) peab oskama teha ettevalmistusi oma tähtpäeva tähistamiseks; 28) peab kasutama enamlevinud suhtlussituatsioonides viisakusväljendeid; 29) peab märkama endale ja teistele suunatud ohtlikku käitumist; reageerib sellele, kutsub abi; 30) peab oskama öelda EI; 31) peab lugema ja mõistma hoiatus- ja teabemärke; 32) hindab tegevusi põhimõttel</p>
--	---	---	---

	põhimõttel ÕIGE – VALE, MEELDIB – EI MEELDI, TAHAN – TEEN, PEAB – TEEN, TAHAN – EI TOHI – EI TEE.	32) peab hindama tegevusi põhimõttel ÕIGE – VALE, MEELDIB – EI MEELDI, TAHAN – TEEN, PEAB – TEEN, TAHAN – EI TOHI – EI TEE.	ÕIGE – VALE, MEELDIB – EI MEELDI, TAHAN – TEEN, PEAB – TEEN, TAHAN – EI TOHI – EI TEE.
<p>2. Õppesisu 245tunni</p> <p>1 Kool.(15 tunni) Suvise koolivaheaja meenutamine. Õpetajad: nende poole pöördumine. Õpetaja ühe-, hiljem kaheosaliste korralduste täitmine. Õppetarbed, esemete ja esemepiltide tundmine, rühmitamine suuruse, kuju, värvuse alusel. Õppetarvete korrashoid. Viisakas käitumine koolis ja väljaspool kooli. Ohutu liiklemine tuttavatel tänavatel/teel.</p> <p>2) Sügis(20 tunni). Sügise tunnuste ühisvaatlus. Ilma kirjeldamine. Puuviljad, juurviljad, köögiviljad: kasvukohad, värvus, kuju, suurus. Sügis metsas: ühisvaatlused looduses; pildi</p>	<p>2. Õppesisu 210 tunni</p> <p>1 Sügis(10 tunni). Suvise koolivaheaja meenutamine. Sügise tunnuste leidmine. Sügisesed tähtpäevad.</p> <p>2) Termomeeter ja temperatuur. (10tunni)Tutvumine termomeetriga: temperatuuriskaala, mõisted 0-punkt, soojakraadid, külmakraadid. Õhu- ja veetemperatuuri mõõtmine.</p> <p>3) Vesi.(20 tunni) Vee leidumine veekogudes, mullas, maa sees, õhus, taimedes, loomades, inimeses. Arusaamine vee tähtsusest elule Maal. Vete kaitse. Vee omadused. Mõisted: läbipaistev, lõhnata, maitseta, värvusetu. Vee olekud. Vee</p>	<p>2. Õppesisu 210 tunni</p> <p>1 Sügis.(10 tunni) Suvise koolivaheaja meenutamine. Sügise tunnuste leidmine. Sügisesed tähtpäevad.</p> <p>2) Termomeeter ja temperatuur. (10 tunni)Tutvumine termomeetriga: temperatuuriskaala, mõisted 0-punkt, soojakraadid, külmakraadid. Õhu- ja veetemperatuuri mõõtmine.</p> <p>3) Vesi.(20tunni) Vee leidumine veekogudes, mullas, maa sees, õhus, taimedes, loomades, inimeses. Arusaamine vee tähtsusest elule Maal. Vete kaitse. Vee omadused. Mõisted: läbipaistev, lõhnata, maitseta, värvusetu. Vee olekud. Vee</p>	<p>2. Õppesisu 210 tunni</p> <p>1. Sügis.(9 tuni) Suvise koolivaheaja meenutamine. Sügise tunnuste leidmine. Sügisesed tähtpäevad.</p> <p>2) Termomeeter ja temperatuur. (10 tunni) Tutvumine termomeetriga: temperatuuriskaala, mõisted 0-punkt, soojakraadid, külmakraadid. Õhu- ja veetemperatuuri mõõtmine.</p> <p>3) Vesi.(21 tunni) Vee leidumine veekogudes, mullas, maa sees, õhus, taimedes, loomades, inimeses. Arusaamine vee tähtsusest elule Maal. Vete kaitse. Vee omadused. Mõisted: läbipaistev, lõhnata, maitseta, värvusetu. Vee olekud. Vee</p>

<p>vaatlus: sügise tunnuste leidmine. Sademed sügisel. Udu ja kaste. Lehtpuud ja põõsad sügisel. Seened: mõnede seente tundmine. Sügistööd aias ja põllul: mõningate tööriistade ja masinate tundmine.</p> <p>3) Sügisesed rahvakalendri (13tuni)tähtpäevad: mardipäev, kadripäev, isadepäev.</p> <p>4) Perekond.(14 tunni) Perekonnaliikmed: ema, isa, vanaema, vanaisa, onu, tädi. Nimede teadmine. Korter, mitu tuba kodus on, abiruumid. Kodused pidupäevad, kuidas tähistame erinevaid tähtpäevi. Elu vanasti ning nüüd linnas ja maal.</p> <p>5) Elus ja eluta loodus. (16 tunni)Elusolendid: inimene, loomad, taimed. Elusolendite ühised tunnused. Muutused</p>	<p>gaasiline olek. Veeaur, selle omadused. Veeaur ja sademete teke. Sademete liigid. Aastaaegadele iseloomulikud sademed. Vee oleku muutuse seos temperatuuriga.</p> <p>4) Õhk(20 tunni). Õhk kui tähtis gaasiline aine. Õhu olemasolu. Demonstratsioonkatsed õhu olemasolust ja leidumisest meie ümber. Õhusoojus: soe õhk, palav õhk, külm õhk, jahe õhk. Õhusoojus erinevatel aastaaegadel, temperatuuri mõõtmine. Puhas õhk ja saastatud õhk. Õhu saastamise allikad. Roheliste taimede tähtsus õhu puhtuse tagamisel. Õhu puhtuse tagamine ruumides.</p> <p>5) Maavarad.(10tunni) Mis on maavara? Maavarade tähtsus inimese elus. Enamkasutatavaid maavarasid: savi, liiv, turvas, põlevkivi, dolomiit.</p> <p>6) Talv(23 tunni). Talvised</p>	<p>gaasiline olek. Veeaur, selle omadused. Veeaur ja sademete teke. Sademete liigid. Aastaaegadele iseloomulikud sademed. Vee oleku muutuse seos temperatuuriga.</p> <p>4) Õhk(20 tunni). Õhk kui tähtis gaasiline aine. Õhu olemasolu. Demonstratsioonkatsed õhu olemasolust ja leidumisest meie ümber. Õhusoojus: soe õhk, palav õhk, külm õhk, jahe õhk. Õhusoojus erinevatel aastaaegadel, temperatuuri mõõtmine. Puhas õhk ja saastatud õhk. Õhu saastamise allikad. Roheliste taimede tähtsus õhu puhtuse tagamisel. Õhu puhtuse tagamine ruumides.</p> <p>5) Maavarad.(10 tunni) Mis on maavara? Maavarade tähtsus inimese elus. Enamkasutatavaid maavarasid: savi, liiv, turvas, põlevkivi, dolomiit.</p> <p>6) Talv(23 tunni). Talvised</p>	<p>gaasiline olek. Veeaur, selle omadused. Veeaur ja sademete teke. Sademete liigid. Aastaaegadele iseloomulikud sademed. Vee oleku muutuse seos temperatuuriga.</p> <p>4) Õhk.(20 tunni) Õhk kui tähtis gaasiline aine. Õhu olemasolu. Demonstratsioonkatsed õhu olemasolust ja leidumisest meie ümber. Õhusoojus: soe õhk, palav õhk, külm õhk, jahe õhk. Õhusoojus erinevatel aastaaegadel, temperatuuri mõõtmine. Puhas õhk ja saastatud õhk. Õhu saastamise allikad. Roheliste taimede tähtsus õhu puhtuse tagamisel. Õhu puhtuse tagamine ruumides.</p> <p>5) Maavarad.(10 tunni) Mis on maavara? Maavarade tähtsus inimese elus. Enamkasutatavaid maavarasid: savi, liiv, turvas, põlevkivi, dolomiit.</p> <p>6) Talv.(23 tunni) Talvised</p>
--	--	---	---

<p>eluslooduses. Eluta looduse osad: vesi, õhk, kivimid, muld. Loodusnähtused.</p> <p>6) Vesi.(20 tunni) Vee tähtsus inimese elus. Vee kasutamine majapidamises, põllumajanduses. Vee säästlik kasutamine. Vee olekud. Vee tahkumine. Jää ja vee omaduste võrdlemine. Jää sulamine.</p> <p>7) Talv.(20 tunni) Talve tunnuste ühisvaatlus. Ilma kirjeldamine. Talvised sademed: lumi, lõrts. Päeva pikkus talvel: millal läheb hommikul valgeks ja õhtul pimedaks. Talvesport: erinevad sportimisviisid, kehalise kasvatus tunnis ning vabal ajal nendega tegelemine. Kodu- ja metsloomad talvel: elu ja toitumise võrdlemine õpetaja abiga.</p> <p>8) Talvised pühad(4 tunni):</p>	<p>loodusvaatlused. Mitmesugused katsed lume ja jääga. Ilma kirjeldamine. Ühised retked metsa loomadele talvetoidu viimiseks või lindude eest hoolitsemine linnumajakestesse toitu pannes. Talvised tähtpäevad.</p> <p>7) Mets.(14tunni) Metsa tähtsus. Taimedevahelised seosed metsas. Meil esinevaid metsatüüpe. Metsa rahvamajanduslik tähtsus. Metsatööd nüüd ja vanasti.</p> <p>8) Valgusõpetus(5tunni). Looduslikud ja kunstlikud valgusallikad. Prillid, suurendusklaas. Hea valgustuse tähtsus.</p> <p>9) Universum(2 tunni). Päikesesüsteem.</p> <p>10) Aeg.(15tunni) Ajajaotus: aasta,</p>	<p>loodusvaatlused. Mitmesugused katsed lume ja jääga. Ilma kirjeldamine. Ühised retked metsa loomadele talvetoidu viimiseks või lindude eest hoolitsemine linnumajakestesse toitu pannes. Talvised tähtpäevad.</p> <p>7) Mets(14 tunni). Metsa tähtsus. Taimedevahelised seosed metsas. Meil esinevaid metsatüüpe. Metsa rahvamajanduslik tähtsus. Metsatööd nüüd ja vanasti.</p> <p>8) Valgusõpetus.(5 tundi) Looduslikud ja kunstlikud valgusallikad. Prillid, suurendusklaas. Hea valgustuse tähtsus.</p> <p>9) Universum.(2 tunni) Päikesesüsteem.</p> <p>10) Aeg.(15 tunni) Ajajaotus: aasta,</p>	<p>loodusvaatlused. Mitmesugused katsed lume ja jääga. Ilma kirjeldamine. Ühised retked metsa loomadele talvetoidu viimiseks või lindude eest hoolitsemine linnumajakestesse toitu pannes. Talvised tähtpäevad.</p> <p>7) Mets.(14 tunni) Metsa tähtsus. Taimedevahelised seosed metsas. Meil esinevaid metsatüüpe. Metsa rahvamajanduslik tähtsus. Metsatööd nüüd ja vanasti.</p> <p>8) Valgusõpetus.(6 tundi) Looduslikud ja kunstlikud valgusallikad. Prillid, suurendusklaas. Hea valgustuse tähtsus.</p> <p>9) Universum. (2 tunni)Päikesesüsteem.</p> <p>10) Aeg.(15 tunni) Ajajaotus: aasta,</p>
---	--	---	---

<p>jõulud, uusaasta, vastlapäev. Eesti Vabariigi sünnipäev.</p> <p>9) Eestimaa.(6 tunni) Pealinn Tallinn. Teised suuremad linnad Eestis: Tartu, Viljandi, Pärnu, Narva jt. Nende leidmine kaardilt.</p> <p>10) Aeg(15 tunni). Aastaajad, nende üldine võrdlemine, põhjustajajärg seoste väljatoomine (suvel ei ole lund, sest õhk on soe jne) õpetaja abiga. Nädalapäevad: nimed, nendes orienteerumine. Tööpäev, puhkepäev, riiklikud tähtpäevad, koolivaheajad.</p> <p>11) Toataimed.(12 tunni) Tutvumine erinevate toataimedega (arvestada koolis kasvatatavaid toalilli). Toataimede kasvatamine: taimede erinevad nõuded valguse, temperatuuri, niiskuse</p>	<p>kuu, nädal, ööpäev, tund, minut, sekund. Kalender: kalendris orienteerumise oskus. Kellatundmine. Ajakavad: tunniplaan, sõiduplaan.</p> <p>11) Kaart(12tunni). Kaardi värvid, tingmärgid, kaardi lugemine. Eestimaa kaart: suuremad linnad, jõed, järved, saared. Mõningad Euroopa riigid. Mõiste «välismaa».</p> <p>12) Kevad.(6 tunni) Kevade tunnuste leidmine: ilma ja looduses toimuvate muutuste kirjeldamine. Kevadised tähtpäevad.</p> <p>13) Muld.(13tunni) Muld kui loodusvara. Muld taimede kasvupinnasena. Mulla harimine. Mulla väetamine. Miks kobestatakse mulda? Miks kastetakse mulda? Kuivendamine.</p>	<p>kuu, nädal, ööpäev, tund, minut, sekund. Kalender: kalendris orienteerumise oskus. Kellatundmine. Ajakavad: tunniplaan, sõiduplaan.</p> <p>11) Kaart.(12 tunni) Kaardi värvid, tingmärgid, kaardi lugemine. Eestimaa kaart: suuremad linnad, jõed, järved, saared. Mõningad Euroopa riigid. Mõiste «välismaa».</p> <p>12) Kevad.(6 tunni) Kevade tunnuste leidmine: ilma ja looduses toimuvate muutuste kirjeldamine. Kevadised tähtpäevad.</p> <p>13) Muld.(13 tunni) Muld kui loodusvara. Muld taimede kasvupinnasena. Mulla harimine. Mulla väetamine. Miks kobestatakse mulda? Miks kastetakse mulda? Kuivendamine.</p>	<p>kuu, nädal, ööpäev, tund, minut, sekund. Kalender: kalendris orienteerumise oskus. Kellatundmine. Ajakavad: tunniplaan, sõiduplaan.</p> <p>11) Kaart. (12 tunni)Kaardi värvid, tingmärgid, kaardi lugemine. Eestimaa kaart: suuremad linnad, jõed, järved, saared. Mõningad Euroopa riigid. Mõiste «välismaa».</p> <p>12) Kevad. (6 tunni)Kevade tunnuste leidmine: ilma ja looduses toimuvate muutuste kirjeldamine. Kevadised tähtpäevad.</p> <p>13) Muld.(13tunni) Muld kui loodusvara. Muld taimede kasvupinnasena. Mulla harimine. Mulla väetamine. Miks kobestatakse mulda? Miks kastetakse mulda? Kuivendamine.</p>
--	---	---	--

<p>suhtes. Toataimede kasutamine ruumide kujundamisel.</p> <p>12) Loomad(10 tunni). Kodu- ja metsloomad. Koduloomade kasulikkus inimesele. Loomariigi mitmekesisus. Loomade elukeskkonnad. Loomad kui osa elusast loodusest. Sarnasusi ja erinevusi loomadel. Loomade kaitse.</p> <p>13) Putukad(10 tunni). Tutvumine putukatega (kapsaliblikas, maipõrnikas, kartulimardikas, toakärbes, mesilane, sipelgas, lepatriinu). Huvitavat putukate elust. Putukate tähtsus looduses. Kahjurputukad.</p> <p>14) Kalad(5 tunni). Kala välisehitus ja katted. Tutvumine kaladega: ahven, haug, särg, räim, lest. Kalade võrdlemine suuruse ja kuju alusel.</p>	<p>14) Inimene.(30tunni) Inimese organism ja selle tundmise vajalikkus. Isikliku hügieeni nõuded. Hügieeninõuete täitmise vajalikkus. Luustik ehk skelett. Skeleti ülesanded ja osad. Lihased: kinnitumine luudele. Tugiliikumiselundkonna tervishoid. Kehaliste harjutuste ja füüsilise töö tähtsus. Normaalne rüht. Rühivigade vältimine. Veri kui hapniku ja süsihappegaasi transportija. Veri kui toitainete transportija. Süda ja veresooned. Südame töö. Kehalise töö ja spordi tähtsus südame tugevdamisel. Kahjulike harjumuste mõju organismile (suitsetamine, alkoholi jm tarvitamine). Hingamise olemus. Sisse- ja väljahingamine. Hingamise tervishoiu põhinõuded. Õhu saastumise vältimise ja vähendamise võimalused. Seedeelundkond. Seedeelundkonna osad. Toidu seedimine. Taimne toit ja loomne toit. Tervislik toitumine. Erituselundkond. Erituselundkonna osad ja paiknemine organismis. Erituselundkonna tähtsus. Katteelundkond. Nahk: ülesanded ja tähtsus. Juuksed ja küüned: kasvamine ja hooldamine. Meeleelundid. Meeleelundi mõiste</p>	<p>14) Inimene.(30 tunni) Inimese organism ja selle tundmise vajalikkus. Isikliku hügieeni nõuded. Hügieeninõuete täitmise vajalikkus. Luustik ehk skelett. Skeleti ülesanded ja osad. Lihased: kinnitumine luudele. Tugiliikumiselundkonna tervishoid. Kehaliste harjutuste ja füüsilise töö tähtsus. Normaalne rüht. Rühivigade vältimine. Veri kui hapniku ja süsihappegaasi transportija. Veri kui toitainete transportija. Süda ja veresooned. Südame töö. Kehalise töö ja spordi tähtsus südame tugevdamisel. Kahjulike harjumuste mõju organismile (suitsetamine, alkoholi jm tarvitamine). Hingamise olemus. Sisse- ja väljahingamine. Hingamise tervishoiu põhinõuded. Õhu saastumise vältimise ja vähendamise võimalused. Seedeelundkond. Seedeelundkonna osad. Toidu seedimine. Taimne toit ja loomne toit. Tervislik toitumine. Erituselundkond. Erituselundkonna osad ja paiknemine organismis. Erituselundkonna tähtsus. Katteelundkond. Nahk: ülesanded ja tähtsus. Juuksed ja küüned: kasvamine ja hooldamine. Meeleelundid. Meeleelundi mõiste</p>	<p>14) Inimene(30 tunni). Inimese organism ja selle tundmise vajalikkus. Isikliku hügieeni nõuded. Hügieeninõuete täitmise vajalikkus. Luustik ehk skelett. Skeleti ülesanded ja osad. Lihased: kinnitumine luudele. Tugiliikumiselundkonna tervishoid. Kehaliste harjutuste ja füüsilise töö tähtsus. Normaalne rüht. Rühivigade vältimine. Veri kui hapniku ja süsihappegaasi transportija. Veri kui toitainete transportija. Süda ja veresooned. Südame töö. Kehalise töö ja spordi tähtsus südame tugevdamisel. Kahjulike harjumuste mõju organismile (suitsetamine, alkoholi jm tarvitamine). Hingamise olemus. Sisse- ja väljahingamine. Hingamise tervishoiu põhinõuded. Õhu saastumise vältimise ja vähendamise võimalused. Seedeelundkond. Seedeelundkonna osad. Toidu seedimine. Taimne toit ja loomne toit. Tervislik toitumine. Erituselundkond. Erituselundkonna osad ja paiknemine organismis. Erituselundkonna tähtsus. Katteelundkond. Nahk: ülesanded ja tähtsus. Juuksed ja küüned: kasvamine ja hooldamine. Meeleelundid. Meeleelundi mõiste</p>
---	---	--	--

<p>15) Roomajad.(2 tunni) Iseloomulikku roomajate välisehituses.</p> <p>16) Linnud.(10tunni) Lindude välisehitus. Sulestik isas- ja emaslinnul. Lindude käitumise iseärasused (pesa ehitamine, ränded). Tutvumine erinevate lindudega. Paiga- ja rändlinnud. Röövlinnud.</p> <p>17) Kevad(18 tunni). Läheneva kevade tunnuste leidmine õpetaja abiga, hiljem iseseisvalt, nende nimetamine eluta looduses, taime- ja loomariigis. Kevadilma kirjeldamine. Esimesed kevadlilled. Sibullilled. Taimede areng seemnest. Ühised katsed seemnetega: eelidandamine, külv, tärkamise vaatlemine. Taime osad: juur, vars, lehed, õied. Kevadel õitsevate taimede võrdlemine.</p>	<p>ja nende tähtsus. Silmade tervishoid ja kaitse. Kõrva tervishoid ja kaitse. Haistmine, maitsmine, kompimine.</p> <p>15) Inimese väljanägemine ja mõistus(3tunni) ürgajal ning nende areng läbi sajandite.</p> <p>16) Ohtude vältimine.(9tunni) Telefoni kasutamise õppimine õppetelefonidel: tuletõrje, kiirabi, politsei numbrite valimine peast või paberi järgi, vajaliku informatsiooni edastamine.</p> <p>17) Suvi.(8 tunni) Suvised pühad. Suveplaanid. Plaanid pärast kooli lõpetamist.</p>	<p>ja nende tähtsus. Silmade tervishoid ja kaitse. Kõrva tervishoid ja kaitse. Haistmine, maitsmine, kompimine.</p> <p>15) Inimese väljanägemine ja mõistus(3 tunni) ürgajal ning nende areng läbi sajandite.</p> <p>16) Ohtude vältimine(9 tunni). Telefoni kasutamise õppimine õppetelefonidel: tuletõrje, kiirabi, politsei numbrite valimine peast või paberi järgi, vajaliku informatsiooni edastamine.</p> <p>17) Suvi(8tunni). Suvised pühad. Suveplaanid. Plaanid pärast kooli lõpetamist.</p>	<p>ja nende tähtsus. Silmade tervishoid ja kaitse. Kõrva tervishoid ja kaitse. Haistmine, maitsmine, kompimine.</p> <p>15) Inimese väljanägemine ja mõistus(3 tunni) ürgajal ning nende areng läbi sajandite.</p> <p>16) Ohtude vältimine(9 tunni). Telefoni kasutamise õppimine õppetelefonidel: tuletõrje, kiirabi, politsei numbrite valimine peast või paberi järgi, vajaliku informatsiooni edastamine.</p> <p>17) Suvi.(7 tunni) Suvised pühad. Suveplaanid. Plaanid pärast kooli lõpetamist.</p>
---	--	---	--

18) **Kevadised tähtpäevad**(2 tunni) kevadised pühad, emadepäev.

19) **Tuleohutusnõuete täitmine(10tunni)**. Käitumine tulekahju korral. Ohutu liiklemise nõuded. Traumade vältimine. Käitumine mitmesuguste vigastuste korral. Põhjus-tagajärg seoste väljatoomine.

20) **Suvi(16tunni)**. Läheneva suve tunnuste leidmine ja nimetamine. Suveilma kirjeldamine. Ilmastikunähtused suvel. Suvine loodus. Puude võrdlemine suvel, sügisel, talvel, kevadel. Okas- ja lehtpuud suvel ja talvel. Suvelõbud: ujumine, kalastamine, jalgrattasõit, õuemängud jne.

21) Suvine rahvakalendri

tähtpäev(7 tunni): jaanipäev.			
<p>3. Õpitulemused</p> <p>6. klassi lõpetaja:</p> <p>1) sooritab igapäevatoiminguid suhteliselt iseseisvalt, oskab vajaduse korral paluda abi; 2) hoiab korras oma koolitarbed. Teeb vahet omadel ja võõrastel asjadel (OMA – VÕÕRAS), käitub vastavalt; 3) oskab tuttava tööriistaga tegutseda vastavalt selle funktsioonile; 4) tunneb ära oma põhiemotsioonid ja vajaduse korral püüab reguleerida oma käitumist; 5) märkab ja tunneb ära kaaslaste põhiemotsioone, püüab kaaslaste emotsioonidele reageerida; 6) tunneb ära tuttavad põhiemotsioonid näoilme järgi; 7) määratleb end kindlasse gruppi kuuluvana (klass, sõpruskond jne); teab enda</p>	<p>3. Õpitulemused</p> <p>7. klassi lõpetaja:</p> <p>1) tuleb enamasti toime igapäevatoimingute sooritamisega, abistab teisi igapäevatoimingutes, oskab teha jõukohast tööd kodus ja koolis; 2) hoiab korras oma asjad ja lähema ümbruse; 13 3) teeb vahet omandisuhetel OMA – VÕÕRAS – MEIE-tasandil, käitub vastavalt; 4) oskab tuttava tööriistaga tegutseda vastavalt selle funktsioonile ja tegevuse eesmärgile; 5) kontrollib oma põhiemotsioone; 6) teab endast lähtuvalt oma pereliikmete sugulusastet, nende ja lähedaste ametit; 7) teab oma pere olulisi perekondlikke sündmusi ja sõprade sünnipäevi; 8) planeerib suunamisel tulevast elukohta;</p>	<p>3. Õpitulemused:</p> <p>8. klassi lõpetaja:</p> <p>1) tuleb enamasti toime igapäevatoimingute sooritamisega, abistab teisi igapäevatoimingutes, oskab teha jõukohast tööd kodus ja koolis; 2) hoiab korras oma asjad ja lähema ümbruse; 13 3) teeb vahet omandisuhetel OMA – VÕÕRAS – MEIE-tasandil, käitub vastavalt; 4) oskab tuttava tööriistaga tegutseda vastavalt selle funktsioonile ja tegevuse eesmärgile; 5) kontrollib oma põhiemotsioone; 6) teab endast lähtuvalt oma pereliikmete sugulusastet, nende ja lähedaste ametit; 7) teab oma pere olulisi perekondlikke sündmusi ja sõprade sünnipäevi; 8) planeerib suunamisel tulevast</p>	<p>3. Õpitulemused:</p> <p>toimetulikuõppe lõpetaja:</p> <p>1) tuleb enamasti toime igapäevatoimingute sooritamisega, abistab teisi igapäevatoimingutes, oskab teha jõukohast tööd kodus ja koolis; 2) hoiab korras oma asjad ja lähema ümbruse; 13 3) teeb vahet omandisuhetel OMA – VÕÕRAS – MEIE-tasandil, käitub vastavalt; 4) oskab tuttava tööriistaga tegutseda vastavalt selle funktsioonile ja tegevuse eesmärgile; 5) kontrollib oma põhiemotsioone; 6) teab endast lähtuvalt oma pereliikmete sugulusastet, nende ja lähedaste ametit; 7) teab oma pere olulisi perekondlikke sündmusi ja sõprade sünnipäevi; 8) planeerib suunamisel tulevast</p>

<p>sünnipäeva, vanust;</p> <p>8) teab oma kodu ja kooli aadressi;</p> <p>9) teab kehaosi ning nende otstarvet, meeldetuletamisel täidab hügieeninõudeid;</p> <p>10) hoolitseb meeldetuletamisel enda välimuse eest;</p> <p>11) tunneb söömise ja liikumisega seotud õpitud tervislikke eluviise;</p> <p>12) rühmitab elus ja eluta looduse õpitud objekte/esindajaid oluliste tunnuste järgi, teab nende elu- ja levipaiku;</p> <p>13) nimetab aastaaegu õiges järjestuses ja nimetab nende olulisi tunnuseid;</p> <p>14) teab loodusnähtuste olulisi tunnuseid;</p> <p>15) eristab elus ja eluta loodust, tähtsust inimesele;</p> <p>16) liigub võimalikult iseseisvalt kooli/kodu ümbruses;</p> <p>17) teab asulaid kodukoha ümbruses, tunneb ära Eesti kaardi ja riigi sümboolika;</p> <p>18) valib vaba aja tegevuse etteantud valikute alusel ja tegeleb valitud tegevusega suunatult;</p> <p>19) osaleb ürituste</p>	<p>9) omab algteadmisi inimese organismist;</p> <p>10) teab inimese elukaart;</p> <p>11) täidab hügieeninõudeid;</p> <p>12) hoolitseb enda välimuse ja puhtuse eest;</p> <p>13) oskab teha valikuid õpitud tervislike ja kahjulike tegevuste vahel;</p> <p>14) nimetab õpitu ulatuses elus ja eluta looduse esindajate olulisemaid tunnuseid;</p> <p>15) tunneb loodushoiu põhitõdesid;</p> <p>16) teab elus ja eluta looduse esindajate kasulikkust inimesele;</p> <p>17) nimetab kuude nimetusi, kuupäeva, aastat, orienteerub kalendris;</p> <p>18) nimetab hetke ilma olulisemaid tunnuseid, oskab lugeda ilmateadet ja vastavalt sellele riietuda;</p> <p>19) teab oluliste loodusnähtuste praktilist tähtsust inimesele;</p> <p>20) liikleb võimalikult iseseisvalt koduasulas;</p> <p>21) teab Eesti suuremaid linnu, saari, veekogusid, õpitud välisriike;</p> <p>22) tunneb riigi sümboolikat;</p> <p>23) näitab kaardilt leppemärkide järgi veekogusid, kõrgustikke, saari;</p> <p>24) sisustab oma aega meelepärase tegevusega;</p>	<p>elukohta;</p> <p>9) omab algteadmisi inimese organismist;</p> <p>10) teab inimese elukaart;</p> <p>11) täidab hügieeninõudeid;</p> <p>12) hoolitseb enda välimuse ja puhtuse eest;</p> <p>13) oskab teha valikuid õpitud tervislike ja kahjulike tegevuste vahel;</p> <p>14) nimetab õpitu ulatuses elus ja eluta looduse esindajate olulisemaid tunnuseid;</p> <p>15) tunneb loodushoiu põhitõdesid;</p> <p>16) teab elus ja eluta looduse esindajate kasulikkust inimesele;</p> <p>17) nimetab kuude nimetusi, kuupäeva, aastat, orienteerub kalendris;</p> <p>18) nimetab hetke ilma olulisemaid tunnuseid, oskab lugeda ilmateadet ja vastavalt sellele riietuda;</p> <p>19) teab oluliste loodusnähtuste praktilist tähtsust inimesele;</p> <p>20) liikleb võimalikult iseseisvalt koduasulas;</p> <p>21) teab Eesti suuremaid linnu, saari, veekogusid, õpitud välisriike;</p> <p>22) tunneb riigi sümboolikat;</p> <p>23) näitab kaardilt leppemärkide järgi veekogusid, kõrgustikke, saari;</p> <p>24) sisustab oma aega meelepärase</p>	<p>elukohta;</p> <p>9) omab algteadmisi inimese organismist;</p> <p>10) teab inimese elukaart;</p> <p>11) täidab hügieeninõudeid;</p> <p>12) hoolitseb enda välimuse ja puhtuse eest;</p> <p>13) oskab teha valikuid õpitud tervislike ja kahjulike tegevuste vahel;</p> <p>14) nimetab õpitu ulatuses elus ja eluta looduse esindajate olulisemaid tunnuseid;</p> <p>15) tunneb loodushoiu põhitõdesid;</p> <p>16) teab elus ja eluta looduse esindajate kasulikkust inimesele;</p> <p>17) nimetab kuude nimetusi, kuupäeva, aastat, orienteerub kalendris;</p> <p>18) nimetab hetke ilma olulisemaid tunnuseid, oskab lugeda ilmateadet ja vastavalt sellele riietuda;</p> <p>19) teab oluliste loodusnähtuste praktilist tähtsust inimesele;</p> <p>20) liikleb võimalikult iseseisvalt koduasulas;</p> <p>21) teab Eesti suuremaid linnu, saari, veekogusid, õpitud välisriike;</p> <p>22) tunneb riigi sümboolikat;</p> <p>23) näitab kaardilt leppemärkide järgi veekogusid, kõrgustikke, saari;</p> <p>24) sisustab oma aega meelepärase</p>
--	--	---	---

<p>ettevalmistamisel, esineb pidudel; 20) käitub meeldetuletamisel viisakalt tuttavates situatsioonides; 21) hoidub nähtavatest ohtudest, kutsub abi / pöördub abi järele; 22) hindab tegevusi põhimõttel ÕIGE – VALE, TOHIB – EI TOHI, MEELDIB – EI MEELDI, TAHAN – PEAN.</p>	<p>25) osaleb füüsilist aktiivsust vajavates tegevustes; 26) oskab käsitseda raadiot, telerit, arvutit; 27) oskab teha ettevalmistusi oma tähtpäeva tähistamiseks; 28) kasutab enamlevinud suhtlussituatsioonides viisakusväljendeid; 29) märkab endale ja teistele suunatud ohtlikku käitumist; reageerib sellele, kutsub abi; 30) oskab öelda EI; 31) loeb ja mõistab hoiatus- ja teabemärke; 32) hindab tegevusi põhimõttel ÕIGE – VALE, MEELDIB – EI MEELDI, TAHAN – TEEN, PEAB – TEEN, TAHAN – EI TOHI – EI TEE.</p>	<p>tegevusega; 25) osaleb füüsilist aktiivsust vajavates tegevustes; 26) oskab käsitseda raadiot, telerit, arvutit; 27) oskab teha ettevalmistusi oma tähtpäeva tähistamiseks; 28) kasutab enamlevinud suhtlussituatsioonides viisakusväljendeid; 29) märkab endale ja teistele suunatud ohtlikku käitumist; reageerib sellele, kutsub abi; 30) oskab öelda EI; 31) loeb ja mõistab hoiatus- ja teabemärke; 32) hindab tegevusi põhimõttel ÕIGE – VALE, MEELDIB – EI MEELDI, TAHAN – TEEN, PEAB – TEEN, TAHAN – EI TOHI – EI TEE.</p>	<p>tegevusega; 25) osaleb füüsilist aktiivsust vajavates tegevustes; 26) oskab käsitseda raadiot, telerit, arvutit; 27) oskab teha ettevalmistusi oma tähtpäeva tähistamiseks; 28) kasutab enamlevinud suhtlussituatsioonides viisakusväljendeid; 29) märkab endale ja teistele suunatud ohtlikku käitumist; reageerib sellele, kutsub abi; 30) oskab öelda EI; 31) loeb ja mõistab hoiatus- ja teabemärke; 32) hindab tegevusi põhimõttel ÕIGE – VALE, MEELDIB – EI MEELDI, TAHAN – TEEN, PEAB – TEEN, TAHAN – EI TOHI – EI TEE.</p>
<p>4. Üldhindamine 1) Praktiline töö teemal 2) Kirjalik töö teemal 3) Praktiline töö</p> <p>Individuaalne hindamine: suulised vastused teemal</p> <p>Praktilised tööd</p>	<p>4. Üldhindamine 1) Praktiline töö teemal 2) Kirjalik töö teemal 3) Praktiline töö</p> <p>Individuaalne hindamine: suulised vastused teemal</p> <p>Praktilised tööd</p>	<p>4. Üldhindamine 1) Praktiline töö teemal 2) Kirjalik töö teemal 3) Praktiline töö</p> <p>Individuaalne hindamine: suulised vastused teemal</p> <p>Praktilised tööd</p>	<p>4. Üldhindamine 1) Praktiline töö teemal 2) Kirjalik töö teemal 3) Praktiline töö</p> <p>Individuaalne hindamine: suulised vastused teemal</p> <p>Praktilised tööd</p>

--	--	--	--